
- Friske bør ikke ta influensavaksine

PODKAST

Folkehelseinstituttet anbefaler at personer som tilhører visse risikogrupper blir vaksinert mot influensa hvert år. Det gjelder alle som har fylt 65 år, beboere i omsorgsboliger og sykehjem, gravide i 2. og 3. trimester og barn og voksne med enkelte kroniske sykdommer. Disse anbefalingene er det enighet om.

- Influensavaksine uheldig på lang sikt

Anbefalingen om at helsepersonell som er i jevnlig kontakt med pasienter vaksinerer seg, for å hindre at pasientene blir smittet, er imidlertid noen av Folkehelseinstituttets forskere uenige i. I en kronikk i Tidsskriftet utdyper de hvorfor.

Førsteforfatter og tidligere forskningssjef ved Folkehelseinstituttet, Bjørn Haneberg, mener influensavaksine til friske arbeidstakere virker uheldig for dem på lang sikt.

- Infeksjon ser ut til å være en fordel. Infeksjon kan beskytte mot senere influensa og det kan også beskytte mot nye stammer av influensa, f.eks. ved en pandemi. Så vi mener at de som vaksinerer seg uten å trenge vaksinen akkurat da, kan komme dårligere ut senere, sier Haneberg til Tidsskriftets podkast.

Influensa trolig en fordel

Bakgrunnen for dette synet er ny forskning som blant annet andreforfatter av kronikken, Svenn-Erik Mamelund, står bak, der historiske data fra tidligere influensapandemier, som russerpandemien i 1889-90, spanskesyken i 1918 og asiasyken 1957, er analysert.

Haneberg, Mamelund og sisteforfatter Siri Mjaaland mener at man heller enn å vaksinere helsepersonell og friske arbeidstakere bør satse på intensivert vaksinering av risikogruppene. For få av disse vaksinerer seg per i dag.

Folkehelsa: Derfor bør helsepersonell vaksineres

Folkehelseinstituttet støtter kronikkforfatterne fullt ut i at arbeidet med å øke vaksinasjonsdekningen for risikogruppene bør intensiveres. De mener imidlertid det er fornuftig å anbefale vaksinering for helsepersonell.

- Det er helsepersonell som er i kontakt med de dårligste pasientene, og det er viktig at man gjør det man kan for å hindre smitteoverføring. Under en influensaepidemi er det også viktig at ikke for mange av de ansatte i helsevesenet er sengeliggende på grunn av influensa. Vår anbefaling her er i tråd med rådene fra Verdens helseorganisasjon, og i tråd med praksis i mange andre land, skriver Siri Helene Hauge og medarbeidere (se i kommentarfeltet under artikkelen).

Ikke friske barn og voksne

De understreker at de ikke anbefaler influensavaksinasjon til friske barn og friske voksne under 65 år.

- Forfatterne peker på noen interessante observasjoner som taler for at friske personer bør gjennomleve influensasykdom for å oppnå sterkere cellulær immunitet, og dermed være bedre beskyttet mot senere influensasykdom. Dette kan være riktig, men det er uavklart foreløpig om det skal legges til grunn for vaksineråd. Det er nødvendig med mer forskning. Vi synes ikke argumentet nå er sterkt nok når det avveies mot gevinstene ved vaksinering av helsepersonell. Dette er en spennende debatt som bør føres videre, skriver de.

Publisert: 26. november 2013. Tidsskr Nor Legeforen.

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 10. juli 2026.